

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Zuzany Bystřické a soudců
Lubomíra Majerčíka a Mariana Kokeše v právní věci

žalobce: **P. S.**
zastoupen Mgr. Martinem Rybníkářem, advokátem
sídlem třída Kpt. Jaroše 1922/3, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, 602 00 Brno

za účasti: **M. K.**
zastoupena JUDr. Pavlem Martánem, advokátem
sídlem Latrán 193, 381 01 Český Krumlov

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 8. 2022, č. j. JMK 118306/2022,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- IV. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalobce nesouhlasí s rozhodnutím, jímž Magistrát města Brna (dále „magistrát“) a žalovaný rozhodl o zrušení údaje o místě jeho trvalého pobytu. Předmětem sporu je otázka, zda ve věci byly naplněny podmínky pro zrušení tohoto údaje.

II. Skutkové okolnosti a rozhodnutí správních a soudních orgánů

2. V roce 2018 podala osoba zúčastněná na řízení se svým manželem žalobu proti P. S. na vyklizení bytu č. X v budově na ulici X X, č. p. X v B. (dále „Byt“).
3. V roce 2020 rozhodl Městský soud v Brně (sp. zn. 116 C 197/2018) rozsudkem o povinnosti žalobce vyklidit Byt, což v roce 2021 potvrdil Krajský soud v Brně. V řízení bylo prokázáno, že osoba zúčastněná na řízení spolu s manželem byli vlastníky dané bytové jednotky a že P. S. ji užívá bez právního důvodu.
4. Dne 19. 5. 2022 informoval právní zástupce žalobce právního zástupce osoby zúčastněné na řízení, že žalobce již splnil povinnost uloženou mu rozsudkem Městského soudu v Brně a Byt vyklidil. Dne 1. 6. 2022 podala vedlejší účastnice řízení spolu se svým manželem žádost o zrušení údaje místa trvalého pobytu žalobce na adrese Bytu.
5. Dne 24. 6. 2022 vydal magistrát rozhodnutí (sp. zn. 3850/OSC/MMB/0309934/2022), jímž zrušil údaj o místě trvalého pobytu žalobce na adrese Bytu podle § 12 odst. 1 písm. c) zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o evidenci obyvatel“). Současně stanovil místem jeho trvalého pobytu dle § 10 odst. 5 téhož zákona sídlo ohlašovny.
6. Žalovaný následně zamítl odvolání žalobce podané proti tomuto rozhodnutí a potvrdil ho napadeným rozhodnutím. Dospěl přitom k závěru, že zákonné podmínky pro zrušení údaje o místě trvalého pobytu žalobce byly naplněny.

III. Shrnutí argumentů obsažených v žalobě

7. Ve včas podané žalobě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále „s. ř. s.“), splňující též ostatní podmínky řízení (§ 65, § 68 a § 70 s. ř. s.), žalobce navrhuje, aby krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil.
8. Napadené rozhodnutí považuje žalobce za nezákonné a nesprávné, porušující základní zásady činnosti správních orgánů (§ 2 odst. 1, § 2 odst. 3, § 2 odst. 4, § 3 a § 52 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, dále „správní řád“). Rovněž žalovaný porušil právo žalobce na spravedlivý proces garantované čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.
9. Žalobce zasazuje svou životní situaci do širšího kontextu a rozvádí úvahy o předchozích majetkových poměrech ve stavebním bytovém družstvu v souvislosti s Bytem. Zdůrazňuje přitom, že doposud není postaveno najisto, kdo je či byl vlastníkem členského podílu k Bytu. Soudní řízení týkající se práva žalobce na Byt nadále probíhají, uplatnil mj. mimořádné opravné prostředky a usiluje o obnovu řízení. Žalobce dále namítá, že osoby zúčastněné na řízení se nestaly řádnými členy bytového družstva, nebyly držiteli platné nájemní smlouvy ani vlastníky Bytu. Rovněž připomíná, že probíhající exekuce proti němu (vyklizení Bytu) byla odložena do doby nabytí právní moci rozhodnutí o jeho návrhu na zastavení exekuce. Nejsou proto splněny podmínky pro to, aby mu byl zrušený trvalý pobyt na adrese Bytu.

10. Zrušení údaje žalobce o místě trvalého bydliště pro žalobce představuje závažný zásah do jeho životních i existenčních poměrů, toto rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s dobrými mravy. Současně žalobce v posledním vyjádření uvádí, že úřad městské části mu vyšel vstříc a přidělil mu obecní byt. Ze sporů si však odnáší trvalé zdravotní následky, které dokumentuje.

IV. Vyjádření žalovaného

11. Žalovaný ve vyjádření k žalobě považuje žalobní námitky za nedůvodné. Vysvětluje, že představují totožné argumenty jako žalobcovy námitky obsažené v odvolání proti rozhodnutí magistrátu. Odkazuje proto na odůvodnění napadeného rozhodnutí, kde se s nimi vypořádal.
12. Otázka členství žalobce v bytovém družstvu a s tím spojených práv a povinností byla již soudem pravomocně vyřešena, stejně tak lze na základě pravomocných soudních rozhodnutí učinit jednoznačný závěr, že žalobce byl v Bytě bez právního důvodu. Další soudní řízení nebrání správnímu orgánu rozhodnout. Žalovaný vycházel z listinných důkazů, rekapitulované podklady považuje za zcela dostatečné a průkazné.
13. S odkazem na příslušnou právní úpravu žalovaný dodává, že ke zrušení údaje o místě trvalého pobytu byly v případě žalobce kumulativně splněny obě podmínky. Právní norma neumožňuje správnímu orgánu použít jedno z více právně možných řešení na základě správního uvážení. Svůj postup tedy považuje žalovaný za správný a zákonný.

V. Ústní jednání konané dne 12. 3. 2025

14. Žalobce setrval na svém stanovisku. Uvedl svou životní situaci do širšího kontextu a poukázal na řadu soudních řízení, jež v minulosti vedl a nadále vede. Je přesvědčený, že klíčová soudní rozhodnutí pro projednávanou věc jsou nesprávná a porušují jeho právo na spravedlivý proces garantované čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Důsledkem dlouhodobé právní a existenciální nejistoty, v níž žije, je i jeho trvale zhoršený zdravotní stav.
15. Soud na přání žalobce vložil několik listin do soudního spisu a také provedl dokazování listinami: protokol o hlavním líčení ze dne 16. 11. 2010 v trestní věci proti žalobci vedené před Městským soudem v Brně, sp. zn. 2 T 84/2010; protokol o jednání před soudem prvního stupně ze dne 13. 6. 2019 k žalobě podané osobou zúčastněnou na řízení a jejím manželem, vedené před Městským soudem v Brně, sp. zn. 229 C 107/2014.
16. Žalovaný setrval na svém stanovisku a odkázal na vydaná rozhodnutí.

VI. Hodnocení věci soudem

17. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i rozhodnutí magistrátu, a dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná** (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

VI. 1 Právní rámec

18. Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, stanoví:

§ 12

1) *Ohlašovna rozhodne o zrušení údaje o místu trvalého pobytu, c) zaniklo-li užívací právo občana k objektu nebo vymezené části objektu, jehož adresa je v evidenci obyvatel uvedena jako místo trvalého pobytu občana a neužívá-li občan tento objekt nebo jeho vymezenou část.*

2) *Ohlašovna rozhodne o zrušení údaje o místě trvalého pobytu podle odstavce 1 písm. c) jen na návrh vlastníka objektu nebo jeho vymezené části nebo na návrh oprávněné osoby uvedené v § 10 odst. 6 písm. c). Navrhovatel je v takovém případě povinen existenci důvodů uvedených v odstavci 1 písm. c) ohlašovně prokázat.*

19. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2007, č. j. 2 As 64/2005-121, je právem užívání ve smyslu § 12 zákona o evidenci obyvatel myšleno právo vlastnické či spoluvlastnické, právo odpovídající věcnému břemeni, právo nájmu apod.
20. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2009, č. j. 6 As 15/2009-110, musí být pro rozhodnutí o zrušení údaje o místu trvalého pobytu žalobce ve smyslu § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel splněny současně dvě podmínky, a to jednak zánik užívacího práva žalobce k objektu, jehož adresa je v evidenci obyvatel uvedena jako jeho místo trvalého pobytu a jednak musí být doloženo, že žalobce objekt neužívá.
21. Podle rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 27. 9. 2023, č. j. 31 A 58/2022-47, představuje pravomocný rozsudek soudu o vyklizení bytu závazné posouzení otázky existence nájemního práva pro účely rozhodování o zrušení údaje o místě trvalého pobytu dle § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel.

VI. 2 Právní posouzení

22. Krajský soud předeseílá, že na základě správního spisu i ústního jednání plně vnímá složitost životní situace, v níž se žalobce nachází.
23. Jeho žalobu lze rozdělit na dvě části. První část představuje polemiku žalobce s rozhodnutími soudů souvisejících (více či méně) s minulými vlastnickými poměry vztahujícími se k Bytu. Těmito otázkami se však nemůže správní soud zabývat, není k nim podle § 4 s. ř. s. věcně příslušný. Není oprávněn tyto civilní rozsudky nijak přezkoumávat, ani je hodnotit z pohledu dodržení základních práv. Žalobu posuzuje podle právního a faktického stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a zabývá se pouze napadeným rozhodnutím žalovaného.
24. Druhá část žaloby směřuje proti rozhodnutí žalovaného o zrušení údaje o místě žalcobcova trvalého pobytu. Svým obsahem představuje kratší část žaloby, jež opět zejména staví na namítané nejistotě ohledně majetkových poměrů k Bytu.
25. Jak vyplývá z § 12 zákona o evidenci obyvatel a výše shrnuté judikatury, pro rozhodnutí o zrušení údaje o místu trvalého pobytu musí být splněny současně dvě podmínky - zánik užívacího práva žalobce k objektu, jehož adresa je v evidenci obyvatel uvedena jako jeho místo trvalého pobytu, současně musí být doloženo, že žalobce objekt neužívá.
26. Správní orgány nejprve konstatovaly, že osoba zúčastněná na řízení je vlastníkem Bytu. Městský soud v Brně v řízení vedeném pod sp. zn. 116 C 197/2018 shledal, že žalobce užívá Byt bez právního důvodu. I přes podané opravné prostředky tento závěr nebyl žádnou navazující soudní instancí zpochybněn (včetně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. 10. 2022, sp. zn. 26 Cdo 3031/2021, a usnesení Ústavního soudu ze dne 24. 1. 2023, sp. zn. IV. ÚS

3570/22). První zákonnou podmínku spočívající v zániku užívacího práva je tedy splněna. Splněna je i druhá podmínka, neboť sám právní zástupce žalobce sdělil, že žalobce již splnil povinnost uloženou mu rozsudkem Městského soudu v Brně a Byt vyklidil.

27. Na základě správního spisu nemá zdejší soud pochyb o tom, že by žalovaný nepostupoval v intencích základních zásad činnosti správních orgánů ve smyslu části první správního řádu. Vycházel z pravomocných rozhodnutí civilních soudů, která nemohl nijak přehodnocovat a na jejich výsledku nic měnit. Jak žalovaný sám připomenul, právní úprava mu neumožňuje uplatnit správní uvážení, sleduje pouze naplnění požadavků § 12 zákona o evidenci obyvatel. S argumenty uplatněnými ve správním řízení se žalovaný adekvátně vypořádal v napadeném rozhodnutí. Žalovaný vycházel z listinných důkazů, náležitě své rozhodnutí odůvodnil.
28. Soud na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že správní orgány odpovídajícím způsobem prokázaly splnění obou podmínek § 12 odst. 1 písm. c) zákona o evidenci obyvatel. K žalobcově argumentaci ohledně dopadu změny údaje o místu trvalého pobytu na jeho ústavní práva a životní situaci krajský soud dodává, že ústavní pořádek jednotlivci negarantuje právo na údaj o místu trvalého pobytu podle jeho vlastní volby. Žalobce nebyl zcela připraven o údaj o místu trvalého pobytu. Byl pouze zrušen údaj o jím zvoleném místě trvalého pobytu. Magistrát ve svém rozhodnutí zároveň stanovil nové místo jeho trvalého pobytu dle § 10 odst. 5 zákona o evidenci obyvatel.
29. Soud tudíž shledal, že správní orgány neporušily zákon, ani žalobce nezkrátily na jeho právech, pokud za těchto skutkových okolností rozhodly o zrušení údaje o místu jeho trvalého pobytu.

VII. Závěr a náklady řízení

30. Krajský soud na základě shora provedeného posouzení neshledal žalobu důvodnou, a proto ji zamítl ve smyslu § 78 odst. 7 s. ř. s.
31. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. V této souvislosti soud dodává, že žalobci přiznal usnesením ze dne 20. 7. 2023, č. j. 29 A 82/2022-54, osvobození od soudních poplatků v plném rozsahu. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, pročez mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal. Nadto žalovaný náhradu nákladů řízení ani nepožadoval.
32. O náhradě nákladů osoby zúčastněné na řízení rozhodl krajský soud podle § 60 odst. 5 s. ř. s., podle něhož osoba zúčastněná na řízení má právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. Vzhledem k tomu, že osobě zúčastněné na řízení soud plnění žádné povinnosti neuložil, krajský soud jí náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí v souvislosti s plněním povinnosti, uložené soudem, žádné náklady nevznikly, a na náhradu jiných nákladů řízení ze zákona nárok nemá. Soud současně neshledal ani žádné důvody zvláštního zřetele hodné, které by přiznání práva na náhradu nákladů řízení odůvodňovaly (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 13. března 2025

Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu